

# Standardisering og ITS

- Intelligente transportsystemer - gjeldende og kommende standarder
- NS, ETSO, CEN eller ISO?
- Tilgang og bruk av datagrunnlag

1.-2. September, Oslo



# Standardisering og ITS

- virkemidler for implementering og økt effekt av intelligent transport

*“Som oftest vil ITS-baserte løsninger kreve godt samarbeide mellom en rekke ulike aktører og leverandører av ulike innsatsfaktorer. Innføring og bruk av ITS-løsninger vil kreve standardisering og ofte samordning av forretningsprosesser og rutiner. Dette vil ofte være en mer krevende del av samordningen enn de tekniske utfordringene.”*

**Samferdselsdepartementets strategi for ITS - utgitt 2010.**

## FAKTA

### TID OG STED:

1.-2. September 2010,  
Oslo, Ingeniørenes Hus

### PÅMELDING:

- [www.teknakurs.no](http://www.teknakurs.no)
- [kurs@tekna.no](mailto:kurs@tekna.no)
- telefon +47 22 94 75 60/61

### DELTAKEAVGIFT:

- Kr 5.500,- for medlemmer av Tekna og ansatt i medlemsbedrift i ITS Norge
- Kr 6.500,- for ikke-medlemmer

### PROGRAMKOMITE:

Programmet er utviklet i regi av ITS Norge og Tekna

### ADMINISTRASJON:

Fagsjef/prosjektleder Øystein Olsen, Tekna  
[oystein.olsen@tekna.no](mailto:oystein.olsen@tekna.no), tlf 22 94 75 22/90 60 51 37

EU vedtok "ITS Action Plan" for å akselerere implementeringen av ITS løsningen innen vegtransport og i grenseflatene mot andre transportformer. Det er igangsatt arbeid for å få på plass et EU-direktiv som vil gjelde i EU og EØS-området. Et viktig punkt her er standardisering som må til for å lykkes med de ambisiøse målene.

Direktivet forventes å bli vedtatt i EU og det vil påvirke tekniske løsninger, forretningsmessige forhold og myndighetenes muligheter for å nå transportpolitiske målsettinger.

I Norge er ITS behørig omtalt i Nasjonal transportplan og Samferdselsdepartementet har utarbeidet strategi for intelligente transportsystemer. Hensikten med strategien er å beskrive status og muligheter ved bruk av ITS, og påse raskere innføring av ITS-løsninger enn hva som har vært tilfelle til nå.

ITS Norge og Tekna er opptatt av å legge til rette for at norske aktører har kompetanse til å bidra i et fagområde preget av rask utvikling. I offentlig forvaltning som er opptatt av at satsing på ITS skal gi effekt på nasjonale mål innen transport, og i det raskt voksende kommersielle markedet som ITS representerer.

## FÅ INNSIKT I:

- Hvilke arenaer velger vi – NS, ETSI, CEN eller ISO?
- Hvordan få tilgang til datagrunnlag?
- Gjeldende og kommende standarder innen ITS
- Personvern og ITS – hvilke regler gjelder?

## HVA OG HVORFOR STANDARDER?

Standarder finnes innenfor svært mange områder og brukes i mange ulike situasjoner i et moderne samfunn. De omgir oss i hverdagen uten at vi tenker over det eller behøver å tenke over det. Standarder er kollektive goder som bidrar til systematisering både innenfor næringslivet og i samfunnet som helhet. De effektiviserer og forenkler.

Uten standarder ville samfunnet gått i stå. Det er vanskelig å se for seg et samfunn der skruer og mutre ikke lenger skulle passe sammen. Eller hva hvis det hadde vært 100 måter å skru i en lyspære på?

En standard

- utarbeides etter initiativ fra interessegrupper
- gir retningslinjer for hvilke krav som skal settes til varer og tjenester
- regulerer for hvordan prøving, sertifisering og akkreditering skal gjennomføres
- er et forslag til valg av løsning
- bidrar til utvikling av formålstjenlige og sikre produkter, produksjonsprosesser og tjenester
- er ofte frivillig å bruke
- gir mer detaljerte beskrivelser til EU-direktiver, nasjonale lover og forskrifter

Kilde: Standard Norge, [www.standard.no](http://www.standard.no)

## ONSDAG 1. SEPTEMBER

- 09.30 **Registrering av deltakerne m/lette servering**  
10.00 **Velkommen – bakgrunn for seminaret**  
*Daglig leder Trond Hovland, ITS Norge*

### STANDARDER: BEGRENSNINGER ELLER MULIGHETER?

- 10.10 **Standardisering og BNP**  
*Olav Østensen, standardiseringsrådet Fad - statens kartverk*
- 10.30 **Hva gjør Difi?**  
- IT-standarder for offentlig sektor  
- Standardiseringsportalen  
*Direktoratet for forvaltning og IKT*
- 11.00 **Kaffepause**
- 11.30 **Noe å spare på fri programvare?**  
- Utsyn fra både leverandør- og kundesiden - og staten!  
*Christer Gundersen, Friprogsenteret*
- 12.00 **Få data ut – og i bruk!**  
OpenTNF - en ny måte å formidle veg- og trafikkdata på  
*Anders Nilsson, Triona AB*
- 12.30 **Lunsj**

### STANDARDISERING: SUKSESSKRITERIE FOR INTELLIGENT TRANSPORT

- 13.30 **EU kommisjonens "ICT Standardisation Work Programme"**  
- Viktig virkemiddel for implementering av ITS Action Plan og tilhørende Directive  
*Ivar Christiansen, Statens vegvesen*
- 14.00 **Hjelp! Hvem gjør hva i ITS-verden?**  
- Aktørene er mange – hvilken arena velger vi - NS, ETSI, CEN eller ISO?  
*Knut Evensen, Q-Free*
- 13.30 **Kommende standarder for ITS området**  
- Connected  
- Arbeidet i TC 204  
*Knut Evensen, Q-Free*
- 14.45 **Pause**

### STANDARDISERING AV KARTDATA

- 15.00 **Digital Maps**  
- The need for CEN standards to provide accurate road and traffic data  
*Jonathan Harrod Booth, British Standard*
- 15.30 **Geografiske standarder som støtte for ITS**  
- Hvordan standardiseres geografisk informasjon  
- Hva er status for arbeidet i TC 211  
*Morten Borrebæk, Statens kartverk*
- 16.00 **Oppsummering avslutning dag1**

## TORSDAG 2. SEPTEMBER

### STANDARDISERING: GRUNNLAG FOR INNOVASJON OG FORRETNINGSUTVIKLING

- 09.00 **Utsyn – treige byråkrater, innovasjon og standardisering!**  
*Foredragsholder avklares*
- 09.30 **Biometri og Elektronisk Signatur (eSignatur)**  
- Elektroniske forretningsprosesser og dokumentflyt  
- Hvorfor kan vi ikke sjekke inn på flyet på flytoget?  
*Ashjørn Hovstø, PortAhead*
- 10.00 **Pause**
- 10.30 **Metadata – hva skal vi med det?**  
*Per Ryghaug, Norges geologiske undersøkelser (NGU)*
- 11.00 **Tilgjengeliggjøring av veg- og trafikkdata for ITS**  
*Knut Jetlund, Statens vegvesen*
- 11.30 **Standardisering for ITS og kollektivtrafikk**  
*Trond Foss, SINTEF*
- 12.00 **Lunsj**

### STANDARDISERING: EFFEKTIV HÅNDTERING AV BARRIERER

- 13.00 **Sensorer over alt!**  
- hvordan utnytte tilgjengelig informasjon  
*Ashjørn Hovstø, PortAhead*
- 13.30 **Personvernutfordringen**  
- ingen grunn til å la seg skremme – muligheter og begrensninger  
*Foredragsholder avklares*
- 14.00 **Eksempler fra pågående prosjekter innen ITS**  
- prosjekter innen ITS i Norge pr 2010  
- effekter/faremomenter som følge av manglende standardisering  
*Trond Hovland, ITS Norge*
- 14.30 **Oppsummering, avslutning**

Tekna er en stor arrangør av kurs, konferanser og seminarer innen viktige teknologiske fagområder, samt ledelse.

Kursene utvikles av noen av landets fremste fagfolk innenfor sine felt. Det er årlig rundt 5.000 deltagere på kurs og konferanser arrangert av Tekna.

For mer informasjon se [www.teknakurs.no](http://www.teknakurs.no)

## PÅMELDING

- [www.teknakurs.no](http://www.teknakurs.no)
- [kurs@tekna.no](mailto:kurs@tekna.no)
- **Telefon: +47 22 94 75 60/61**



Layout og trykk: helligrask.no

## GENERELL INFORMASJON

**KURSNUMMER:** 1002305

**TID:**  
1.-2. september

**STED:**  
Oslo, Ingeniørenes Hus

**PÅMELDINGSFRIST:**  
20. August 2010

**PROSJEKTLEDER:**  
Øystein Olsen

**DELTAKERAVGIFT:**

- Kr 5.500,- for medlemmer av Tekna
- Kr 6.500,- for ikke-medlemmer
- Kr 5.500,- for ansatte i medlemsbedrifter ITS Norge

Deltakeravgiften inkluderer elektronisk tilgang til kursdokumentasjon samt lunsj og pauseservering. Reise og opphold kommer i tillegg. Til dette kurset organiserer deltakerne overnatting selv.

**AVBESTILLING:**

Ved avbestilling etter påmeldingsfristens utløp faktureres et gebyr på kr 1200,-  
Ved avbestilling senere enn 1 uke før kursstart faktureres full avgift.  
Ingen avgift ved dokumentert forfall som følge av sykdom.

Ingen avgift ved dokumentert forfall som følge av sykdom.

**ARRANGØR:**

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening og ITS Norge

**KONTAKTINFO TEKNA:**

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening  
Servicekontoret  
Postboks 2312, Solli  
0201 Oslo  
Tlf.: 22 94 75 60/61

## KOMMENDE KURS

### CLOUD COMPUTING

**21.-22. september**  
Oslo

> [Les mer](#)

### AUTOMATISK MÅLERAVLESNING OG SMARTE NETT

**18.-19. oktober**  
Oslo

> [Les mer](#)



Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening